

Előszó

A Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Pedagógiai, Humán- és Társadalomtudományi Karon 2024. november 14-én tartottuk meg a XXVIII. Apáczai Tudományos Konferenciát „*A tanulási környezet hatása az oktatás minőségére*” címmel. A hagyományosan a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat részeként szervezett konferenciánk jellemzően egyfajta összefoglalását is jelenti az elmúlt időszakban végzett kutatási és oktatási munkánknak, egyben szakmai kapcsolattartási lehetőség és útkeresés is a gyorsan változó világunkban történő eligazodáshoz. Konferenciánkon azok a felsőoktatási oktatók és kutatók, valamint vállalati és intézményi szakemberek vettek részt, akik a neveléstudomány, a tanító- és tanárképzés, a gyógypedagógia, a szociológia és szociális tanulmányok, a nyelvtudomány és kommunikáció, a bölcsészettudomány, az andragógia, a közművelődés, illetve a humánerőforrás-fejlesztés és tanácsadás, valamint a természettudomány és STEM területén tevékenykednek.

Az elmúlt években megkezdett szakmai együttműködésünket folytatva 2024-ban is kiemelt szakmai partnerünk és társszervezőnk volt az EPALÉ Magyarország – A felnőttkori tanulás elektronikus európai platformja, amely programjaival az egész tanév folyamán értékes szakmai tudásanyagot támogatja diákjaink és kollégáink munkáját.

A plenáris előadásokon neves hazai felsőoktatási és vállalati szakemberek szólaltak fel, így Professzor Dr. Düll Andrea, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ember – Környezet Tranzakció Intézet igazgatója, aki a „*Környezeti kompetencia az iskolában – mit jelent a szociofizikai illeszkedés?*” című előadásával, Tátrai Ádám, a Széchenyi István Egyetem Épülettervezési Tanszékének munkatársa a „*Hol tanult a jövő embere?*” című előadásával, valamint Dr. Karasszon Mihály, az Alex Fém bútorkft. ügyvezetője a „*21. századi komplex oktatási környezet megvalósítása*” című előadásával teremtették meg a konferencia szakmai alapjait. Szívmelengető érzés arra is visszaemlékezni, hogy a plenáris előadásokat követően a Kar képzőművészettel foglalkozó oktatói, Mile-Tóth Judit ötvösművész, Balogh István festőművész, Paed. Dr. Borbély Károly festőművész és Dr. habil. Szunyogh László szobrászművész „Párhuzamos dimenziók” című kiállításukon értékes alkotásaikkal, így a művészet erejével is hozzájárultak a konferencia sikeréhez. Konferenciánkon egy párhuzamos rendezvénnyel – „*Kihívások és válaszok a tanulás segítésében*” címmel – külön is megemlékeztünk a 20 éves Győri Tanoda-klub működéséről, amely jól mutatja a Kar és az itt tevékenykedő munkatársak széleskörű szakmai feladatvállalását és kapcsolatrendszerét.

A most közzétett tanulmánykötetünk a konferenciánkon elhangzott előadások válogatott tanulmányait tartalmazza. A 10 fejezetbe rendezett tanulmányok az „*Életen át tartó tanulás – digitális készségek fejlesztése*” – *Emberierőforrás-fejlesztés és tanácsadás, a Matematika és természettudományok módszertana, a Bölcsészettudomány, filozófia, a Közösség és érték, a Gyógypedagógia, logopédia, a Kommunikáció, nyelvtudomány, a Nemzetközi tanulmányok, a Szociológia, szociális tanulmányok, a Pedagógia, neveléstudomány*, valamint a *Diaszpóra online* szekció 29 előadásának a szerkesztett változatát tartalmazzák.

Méltán lehetünk büszkéek arra, hogy a 247 éves győri tanítóképzés alapjaira építkezve a Széchenyi István Egyetemen, azon belül is itt, az Apáczai-karon olyan értékteremtés és humánerőforrás-fejlesztési tevékenység valósulhat meg, amely 1778 óta töretlenül tart. Tanulmánykötetünk közreadásának évében, 2025-ben születésének 400. évfordulója alkalmából Apáczai Csere Jánosra is emlékezünk, akinek a munkássága mind a mai napig hatással van a magyar művelődésre, oktatásra és a pedagógiai kultúránkra.

Apáczai Csere János 1625-ben látta meg a napvilágot egy olyan korban, amikor Magyarország a török háborúk és a belső megosztottság súlya alatt szenvedett. Mégis ebben a nehéz történelmi helyzetben egy olyan ember született, aki rendíthetetlen hittel és elszántsággal

küzdött a tudás terjesztéséért és a magyar nyelv tudományos műveléséért. Fiatalon felismerte, hogy a műveltség, a tudás és a kultúra az egyik legnagyobb erő, amely egy nemzetet felemelhet. Tanulmányait nagy szorgalommal végezte, és bár külföldön, az akkori Németalföldön is tapasztalatot szerzett, szíve mindig hazahúzta. Nemcsak tanulni akart, hanem tudását meg is osztani népével, hogy a magyar ifjúság számára elérhetővé tegye mindazt, amit Európa legfejlettebb egyetemlein megismert.

Legjelentősebb műve, a Magyar Enciklopédia, a tudományok és a művészetek első, magyar nyelven íródott összegzése volt. Nem csupán egy könyv volt ez, hanem egy szellemi örökség, amely a nemzeti művelődés és oktatás ügyét szolgálta. Abban hitt, hogy az anyanyelven történő oktatás elengedhetetlen ahhoz, hogy a tudomány mindenki számára elérhetővé váljon, és a magyar nép felzárkózhasson a korszak legfejlettebb országaihoz.

Négy évszázad távlatából is tanulhatunk Apáczai Csere János elhivatottságából és életpéldájából. Az ő munkássága is arra figyelmeztet minket, hogy a tudás megbecsülése, az anyanyelv és a természettudományok művelése, valamint az ifjúság tanítása nemcsak a múltban, hanem ma is kulcsfontosságú feladat.

Mindezek fényében külön öröm, hogy a jelen kötetben olvasható tanulmányok széleskörű tematikus gazdagságával Apáczai örökségét is ébren tarthatjuk, és kívánom, hogy a bennük található értékes tudásanyag ösztönözze az Olvasót a további kutatásra és az összefüggések mélyebb megértésére.

Dr. Pongrácz Attila
dékán